Täysistunto

Perjantai 20.11.2026 klo 13.00—13.30

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 207/2026 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 30/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.07 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies, hyvät kollegat ja yleisö paikan päällä ja nettien ääressä! Käsiteltävänä oleva esitys ei ehkä kerää suurimpia otsikoita, mutta sen merkitys hyvälle hallinnolle, oikeusturvalle ja kansalaisten luottamukselle on merkittävä. Tämän esityksen tavoitteena on sujuvoittaa valtion vahingonkorvausasioiden käsittelyä, selkeyttää viranomaisten toimivaltuuksia ja vähentää päällekkäistä hallinnollista työtä. Samalla varmistettaisiin, että ihmiset saavat korvausasiansa ratkaistuksi nykyistä nopeammin ja yhdenmukaisemmin. Nämä ovat hyviä tavoitteita ja vahvistavat kansalaisten luottamusta yhteiskuntaamme sekä sitä kautta myös tukevat vahvempaa kokonaisturvallisuutta.

Arvoisa puhemies! Yksi keskeisistä muutoksista olisi Valtiokonttorin mahdollisuus jättää eräissä tilanteissa vahingonkorvausasia käsittelemättä ja ohjata se suoraan tuomioistuimeen. Tämä koskisi esimerkiksi tilanteita, joissa asian ratkaiseminen edellyttää laajaa suullista todistelua tai sama asia on jo ratkaistu aiemmin. Tämän muutoksen tavoitteena on kohdentaa viranomaisten resursseja tarkoituksenmukaisemmin ja siten lyhentää käsittelyaikoja niissä asioissa, jotka kuuluvat hallinnolliseen korvausmenettelyyn. Samalla täsmennettäisiin myös eri viranomaisten välisiä tiedonsaantioikeuksia, minkä myötä korvausasiat voitaisiin ratkaista oikeiden ja ajantasaisten tietojen perusteella ilman, että kansalaisen tarvitsee toimittaa samoja selvityksiä useaan kertaan. Tämä parantaa sekä palvelun laatua että oikeusturvaa.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen tärkein tavoite on tehdä valtion vahingonkorvaustoiminnasta selkeämpää, tehokkaampaa ja oikeusturvan kannalta toimivampaa. Hyvä hallinto näkyy usein juuri tällaisissa asioissa, siinä, että kansalainen saa asiansa käsitellyksi kohtuullisessa ajassa ja että julkinen valta toimii johdonmukaisesti, vastuullisesti ja luotettavasti. Nämä ovat juuri niitä tekijöitä, jotka samalla tukevat yhteiskuntamme kokonaisturvallisuutta.

Kannatan esitystä. Valiokunnan käsittelyn jälkeen se on vieläkin parempi. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

13.10 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia viiteen lakiin. Tavoitteena on selkeyttää Valtiokonttorin tehtäviä ja toimivaltaa, vähentää viranomaisten päällekkäistä työtä ja sujuvoittaa valtion vahingonkorvaustoimintaa. Esityksellä tarkennetaan Valtiokonttorin tiedonsaantioikeuksia ja asemaa valtion edunvalvojana vahingonkorvausasioissa. Lisäksi mahdollistetaan eräissä tilanteissa korvausvaatimuksen käsittelyn siirtäminen suoraan yleiseen tuomioistuimeen. Esityksessä täsmennetään myös eduskunnan kanslian asemaa vahingonkorvausasioissa sekä viranomaisten välistä tehtäväjakoa ja tiedonsaantioikeuksia. Muutosten tavoitteena on selkeyttää vastuita, vähentää päällekkäistä hallinnollista työtä ja tehostaa vahingonkorvausasioiden käsittelyä. Esitys on oikein kannatettava. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

13.11 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä on siis hallintovaliokunnan yksimielinen mietintö hallituksen esityksestä 207/2026. Tässä käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä sujuvoitetaan valtion vahingonkorvaustoimintaa ja parannetaan Valtiokonttorin toimintaedellytyksiä sekä tiedonsaantioikeuksia. On erittäin kannatettavaa, että viraston prosesseja kehitetään ja päällekkäisyyksiä puretaan, jotta kansalaisten korvausasiat etenevät mahdollisimman joutuisasti.

Vaikka tämä lakiesitys koskee valtion vahingonkorvaustoimintaa ja esimerkiksi rokotevahinkojen korvaamismenettelyn keskittämistä, se nostaa esiin Valtiokonttorin laajemman ja myös yhteiskunnallisesti erittäin merkittävän roolin suomalaisten turvana. Valtiokonttori vastaa nimittäin myös monista muista lakisääteisistä korvauksista, kuten vaikkapa asevelvollisuutta suorittavien sotilastapaturma- ja palvelussairauskorvauksista. Kun meidän nuoret suorittavat maanpuolustusvelvollisuuttaan, on valtiolla erityinen vastuu heidän turvallisuudestaan ja toimeentulostaan mahdollisen tapaturman tai sairauden sattuessa. Me olemme eduskunnassa tehneet aikaisemmin tässä asiassa hyvin tärkeää työtä, kun asevelvollisten vakuutusturvaa ja korvaustasoa parannettiin merkittävästi vuonna 2019 jättämäni lakialoitteen pohjalta — tein lakialoitteen vuonna 2017 varusmiesten vakuutusturvan parantamisesta. Silloin se varmistettiin ja palveluksessa vakavasti loukkaantuneiden varusmiesten henkilökohtaiset omat korvaukset ja menehtyneiden omaisten korvaukset nostettiin oikeudenmukaisemmalle tasolle.

Hyvä lainsäädäntö ja riittävä korvaustaso vaativat rinnalleen toimivan toimeenpanon. On ensiarvoisen tärkeää, että nyt tehtävien uudistusten rinnalla me huolehdimme Valtiokonttorin riittävistä resursseista ja sujuvista prosesseista kaikissa sen tehtävissä, jotta myös asevelvollisten korvauspäätökset tehdään aina viivytyksettä ja ripeästi. On tärkeää, että toimitaan nopealla tahdilla. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

13.13 **Ari Koponen ps:** Arvoisa herra puhemies! Kaikki tällaista byrokratiaa ja turhaa päällekkäistä työtä vähentävät lakimuutokset ovat erittäin tervetulleita. Siksi tätä yksimielistä esitystä on helppo kannattaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.14 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Suomea arvioidaan lähes mittarilla kuin mittarilla yhdeksi maailman parhaista maista, ja siihen vahva syy löytyy siitä, että meillä on hyvä lainsäädäntö, laki on kaikille sama ja oikeusvaltiomme on vahva, ihmiset voivat siihen luottaa. On myös valtavan tärkeää, että toimeenpanevat viranomaiset toimivat luotettavalla tavalla niin, että vaikkapa Valtiokonttorin tapauksessa esimerkiksi ne kansalaisten vahingonkorvaukset, joista vaikkapa edustaja Juvonen tuossa edellä hyvin puhui, lakisääteiset asiat tulevat asianmukaisesti ja viivytyksettä ja oikeusvarmasti aina hoidettua. Tämä on keskeinen osa sitä, että kansalaiset voivat luottaa lakiin, ja siltä pohjalta on helppo luottaa instituutioihin ja on helppo rakentaa myös ihmisten välistä luottamusta.

Luottamus on yhteiskunnan tärkein käyttövoima, ja siksi kaikki ne toimet, joita teemme, jotta esimerkiksi hallintoviranomaisia koskeva lainsäädäntö on ajan tasalla, ovat tärkeää yhteiskunnallisen luottamuksen rakentamista. Siksi on hienoa, että tämä hallituksen esitys on tuotu eduskuntaan, Valtiokonttorin lainsäädäntöä ajantasaistetaan. Ykköskäsittelyssähän jo eduskunta on tämän lain sisällön hyväksynyt, ja nyt voimme hyvillä mielin yksimielisesti myös tässä toisessa käsittelyssä tämän lain hyväksyä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 207/2026 vp sisältyvät 1.—5. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.